

Ecnebi memleketele gönderilecek talebe hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı: 16/4/1929 - Sayı : 1169)

№ 1416

BİRİNCİ MADDE — Umumî ve mülhak bütçe ile idare olunan Devlet devairi ve inhisar idarelerinin, vilâyetlerin, şehremanetleri ile belediyelerin, ticaret odalarının ve mukavelenameleri mucibince talebe gönderilmeğe mecbur olan şirketlerin tahsil için ecnebi memleketele gönderecekleri talebe bu kanun ahkâmına tabidir.

İKİNCİ MADDE — Birinci maddede sayılan makamlar tarafından ecnebi memleketele gönderilecek talebe Maarif vekâletince müsabaka ile seçilir.

Bu makamlar göndermek istedikleri talebenin adedini, ihtisas zümresini ve bu talebede aradıkları evsafı ve okutmak istedikleri memleketele ve takip etmesini arzu eyledikleri tahsil plânının esaslı cihetlerini her sene nisan nihayetine kadar Maarif Vekâletine bildirirler.

Maarif Vekâletide o sene ecnebi memleketele gönderilecek talebenin evsafını, tahsil şartlarının alâkadar tedris müesseselerine tebliğ ve gazetelerle ilân eder.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Sene sonu imtihanların müteakip tedris müesseselerinin muallim veya müderris meclisleri toplanarak o senedeki mezunlarla başkaca daha yüksek bir müesseseden mezun olmamış evvelki seneler mezunlarından gerek malumat gerek zekâ ve seciye itibarile aranan evsafı haiz olanları müsabakaya girebilmek üzere namzet olarak ayırırlar.

Yalnız askerî fabrikalar umum müdürlüğünden tahsile gönderilmek istenen talebe için namzetler, imtihanları diğer talebe usul ve şartları dahilinde Maarif vekâletince yapılmak üzere, mezkûr Müdürlük tarafından seçilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — İmtihan merkezlerinde teşkil edilecek sıhhiye heyetleri namztlarin müayenelerini yaparak ecnebi memleketelelerinde tahsillerine mani olacak arızalardan salim bulup bulunmadıklarını tayin ederler. Namzetler bu heyetin vereceği sıhhat raporlarını almadan müsabaka imtihanlarına giremezler.

BEŞİNCİ MADDE — İmtihan sualleri Maarif vekâletince tayin edilecek mutahassislardan mürekkep bir komisyon tarafından tertip olunur. Bu komisyon lüzum gürdüğü takdirde sual tanzimini hariçteki mutahassislara da havale edebilir. Ancak başka dairelerden gönderilecek talebenin sualleri tertip edilirken alakadar Vekâletlerden memur edilecek mutahassislara dahi âza sıfatile komisyona iştirak ederler.

ALTINCI MADDE — İmtihanların yapılacağı tarih, müessese ve merkez her sene Maarif Vekâleti tarafından tayin ve en az on beş gün evvel ilân olunur.

YEDİNCİ MADDE — İmtihanlar Maarif Vekâleti tarafından her merkez de teşkil edilecek heyetler huzurunda yapılır. Bu heyetlerin teşekkül ve çalışma usulleri bir talimatname ile tespit olunur.

SEKİZİNCİ MADDE — İmtihan evrakı, sualleri tertip eden komisyon tarafından tetkik edilir. Her derse ait imtihan evrakı biri alakadar Vekâletten memur edilmek üzere en az iki zat tarafından tetkik olunur. Ecnebi lisanı notu diğer derslerden müsavi derecede notalanlar arasında tercih sebebi olarak nazarı itibara alınır. Sualleri tertip eden komisyon icabında ders zümrelerine emsal kabul edebilir.

DOKUZUNCU MADDE — Elyevm tahsilde bulunan ve bundan böyle gönderilecek olan her talebeye Maarif vekâletince tahsil şartlarını gösteren etraflı birer plân verilir. Lüzum ve

zaruret takdirinde bu plânlar (2) inci madde hükmü nazarı dikkata alınarak Maarif vekâleti tarafından tadil edilebilir.

ONUNCU MADDE — Müsabakada kazanan ve gönderilmeleri kararlaştırılan talebeden bu kanun ile kendilerine tahmil edilen mecburiyetleri ifa edeceklerine dair Maarif Vekâletince birer teahhütname alınır vebu teahhütnamelerin tasdikli birer sureti alakadar makamlara verilir.

ON BİRİNCİ MADDE — Bir talebenin tahsilini ikmal etmesi o talebenin tahsil plânında gösterilen merhaleleri geçirmesi demektir. Hastalık veya her hangi meşru ve fevkalâde bir hal vaki olmadıkça talebenin tahsil plânında gösterilen müddette tahsilini bitirmemesi o talebenin geriye çağrılmasını icap ettirir.

ON İKİNCİ MADDE — Umumi ve mülhak bütçe ile idare olunan dairelerin tahsilde bulunan veya yeniden gönderecekleri talebe için her sene bütçelerile kabul olunacak tahsisat her daire namına ayrı ayrı maddeleri ihtiva etmek üzere Maarif Vekâleti bütçesinde açılacak bir fasılda cem olunur. Diğer makamlar kendi hesaplarına tahsilde bulunan ve ya yeniden gönderilecek olan talebenin Maarif Vekâletinden alacakları miktara göre senelik tahsisatının tediyesini her sene nisan nihayetine kadar Maliye Vekâletine tahriren taahhüt ederler. Bu taahhüt yekûnu bir taraftan varidat butçesine ithal diğer taraftan da Maarif Vekâleti bütçesindeki talebe tahsisatı fashna bir madde olarak vazolunur.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Talebe tahsisatı, bütün talebeye şamil olmak üzere, her sene Maarif Vekâletinin teklifi ile İcra Vekilleri Heyetince tespit olunacak aylık miktar ve Maarif Vekâletince tahakkuk ettirilecek zarurî masraflar mecmuundan ibarettir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Maarif Vekâleti ecnebi mekteplerde tahsilde bulunan talebenin daimî ve muntazam bir surette teftiş ve mürakabesi vazifesile mükellef olmak üzere azamî dört Maarif müfettişinden ve askerî fabrikaları umum müdürlüğüne mensup bir müfettişten mürekkep bir teftiş heyeti bulundurur.

Her müfettişe müteferrik ve müstacel masraflar için İcra Vekilleri kararile üç bin liraya kadar avans vermeğe Maarif Vekâleti salâhiyettardır.

ON BEŞİNCİ MADDE — Müfettişler mühim ve müstacel sebepler dolayisile bir talebenin bulunduğu şehir veya müesseseyi tebdil edebilirler. Askerî fabrikalara mensup talebeler sınıfım muhafaza etmek suretile bu ahkâma tabidir. Bu takdirde azamî bir hafta zarfında Vekâleti keyfiyetten haberdar ederler.

ON ALTINCI MADDE — Müfettişler kendi hesaplarına tahsilde bulunan Türk talebeinin vaziyetini ve çalışmalarını aileleri tarafından vuku bulacak müraceat üzerine teftiş ederler ve neticeden kendilerine malumat verirler. Bu talebeden millî şeref ve haysiyeti kırarak surette hareket ettikleri müfettişler tarafından tespit edilenler, velilerile talebenin tahsilde bulunduğu memleket elçiliğine ve Maarif Vekâletine bildirilir.

ON YEDİNCİ MADDE — Maarif Vekâleti her talebenin tahsilini ikmal etmesinden altı ay evvel keyfiyeti ait olduğu makama bildirir.

Tahsilini ikmal ile avdet eden talebe üç ay zarfında taahhütname ile merbut olduğu makama müraceata mecburdur. Müraceatından itibaren mensup olduğu makamca bu talebeye, bir vazifeye tayin edilmedikçe, üç ay müddetle, ecnebi memleketlerde tahsilde bulunan talebe için itası mukarrer asgarî aylığının yarısı, aylık tahsisat olarak verilir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Avdet ve müracaat etmiş olan bir talebe ihtisası dahilinde kendisine teklif olunacak hizmeti kabule mecburdur. Ancak bu mecburiyet müracaatından itibaren üç ay nihayetine kadar bir hizmete tayin edilmeyenler için sakıt olur.

Birinci maddede sayılı makamlardan belediyeler, ticaret odaları ve şirketler tarafından

tahsile gönderilen talebe müstesna olmak şartıyla diğer makamlara ait talebe için onuncu maddeye tevfiikan bu talebenin taahhütnameleri ahkâmının tatbiki ile vazifedar olanlar, avdet edecek talebeyi açıkta bırakmamak üzere zamanında bütçeleri ile tahsisat teklif etmemek veya münhal bir vazifeyi hazır bulundurmamak gibi tedabiri evveliyeyi ittihazda ve intihap ve tayin ile mükellef olanlar tahsilden avdet ve müracaat eden talebeyi ihtisaları dahilinde münhal bir hizmete kanunî sebepler olmaksızın tayin için muktazi muameleleri ifada ihmal ve terahi gösterdikleri takdirde o talebenin ecnebi memleketlerde tahsili uğrunda ihtiyar edilmiş masrafları ödemeye mecburdurlar.

Teahhütname ile merbut olduğu makam tarafından kendisine müracaatından itibaren iki ay zarfında iş gösterilmeyen talebeyi üçüncü ay hitamına kadar Devletin her hangi bir dairesi hizmete tayin edebilir ve bu takdirde talebenin taahhütnamesindeki mecburiyeti kendisini hizmete tayin eden daireye intikal eder.

ON DOKUZUNCU MADDE — Geriye çağrılan talebe ile tahsillerini bitirerek üç ay zarfında avdet eylemeyen ve (17 ve 18) inci maddeler mucibince müracaat ve teklif olunan hizmetleri kabul etmeyen talebe ile bunlardan mecburî hizmet müddeti içinde istifa eden veyahut memuriyetten ihraç cezasına uğriyanlar memurun kanununun alınıp dördüncü maddesine tevfiikan tahsil masraflarını faizlerle beraber ödemeye mecburdurlar.

YİRMİNCİ MADDE — Evvelce kendi hesaplarına tahsile gitmiş olan talebeden tahsillerine devam edemeyecek vaziyete düşmüş olanlar buldukları resmi müesseselerde imtihan geçirmiş ve bu imtihanlarda muvaffakiyet temin etmiş buldukları takdirde müfettişliğin mütaleası alındıktan sonra zümresine ait tahsisat mevcut olmak ve dairesince muvafakat olunmak şartile bu kanun ahkâmına tabi talebe arasına alınabilirler. Ecnebi memleketlerde resmi hiç bir imtihan geçirmemiş olanların bu kanun ahkâmına tabi talebe meyanına alınabilmesi için Maarif Vekâletince açılacak müsabaka imtihanlarına iştirak etmeleri şarttır.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Birinci maddede yazılı makamlar tarafından tahsil için ecnebi memleketlere ayrıca memur gönderilmesi caiz değildir. Memurlardan tahsil için gitmek isteyenler bu kanunun ahkâmına tevfiikan talebe sıfatını iktisaba ve gitmezden evvel memuriyetlerinden istifaya mecburdurlar. Dairelerince sitaj maksadile ecnebi memleketlere gönderilecek memurlara bu kanunun şümülü yoktur.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10 nisan 1929

Cümhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarihi ve numarası

: 8-4-1929 ve 1/319

Bu kanunun neşir ve ilanı Başvekilliğe bildirildiğine dair Cüm. Reislğinden gelen tezkerenin tarihi ve numarası

: 10-4-1929 ve 4/153

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları

Cilt

Sayfa

6

100

7

42,59

9

22,31:37

10

5:6,32:35

Bu kanunla ilişikli olan kanunların numarası: